

ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКЗАМЕН З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Варіант 3035

Інструкція щодо виконання роботи

Екзаменаційна робота складається з двох частин, що містять 26 завдань. Частина 1 містить 25 завдань, частина 2 – одне завдання.

На виконання екзаменаційної роботи з української мови відводиться 3,5 години (210 хвилин).

Відповідями до завдань 1-25 є цифра (число) або слово (кілька слів), послідовність цифр (чисел). Відповідь запишіть в зоні відповіді в тексті роботи, а потім перенесіть у бланк відповідей №1.

КВМ

Бланк

Відповідь:

А	Б	В	Г	Д
5	2	6	1	3

 7 5 2 6 1 3

Відповідь: РАСКИДАТЬСЯ ПУГАТЬ. 9 Р А С К И Д А Т Ь И С П У Г А Т Ь

Відповідь: 1 2 4 14 1 2 4

Завдання 26 частини 2 – твір за прочитаним текстом. Це завдання виконується на бланку відповідей №2.

Всі бланки ЄДЕ заповнюються яскравими чорними чорнилами. Допускається використання гелевої, або капілярної, або пір'яної ручки.

При виконанні завдань можна користуватися чернеткою. Записи у чернетці не враховуються при оцінюванні роботи.

Бали, одержані Вами за виконані завдання, сумуються. Намагайтеся виконати як можна більше завдань і набрати найбільшу кількість балів.

Бажаємо успіху!

Частина 1

Відповідями до завдань 1-25 є цифра (число) або слово (кілька слів), послідовність цифр (чисел). Запишіть відповідь в поле відповіді в тексті роботи, а потім перенесіть у БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ №1 справа від номера завдання, починаючи з першої клітинки, без пробілів, ком та інших додаткових символів. Кожну букву чи цифру пишіть в окремій клітинці у відповідності з наведеними у бланку зразками.

Прочитайте текст і виконайте завдання 1-3.

(1) 1986 року групою японських аквалангістів, які проводили дослідження біля острова Йонагуні, були помічені під водою загадкові масивні об'єкти: кілька пірамід, десятки терас і рівних, гладеньких платформ різної величини. (2) Відомий сейсмолог і геолог професор Масаакі Кімура присвятив вивченню об'єктів Йонагуні більше десяти років, і в результаті дійшов до висновку, що комплекс Йонагуні є рукотворним мегалітом – давньою культовою спорудою раніше невідомої цивілізації, яка пішла під воду в результаті природного катаклізму, найімовірніше потужного землетрусу. (3) <...> якщо висновки Кімура вірні, то вченим доведеться переглянути картину розвитку людства, що склалася на сьогодні.

1

Укажіть два речення, у яких правильно передається **ГОЛОВНА** інформація, що міститься в тексті. Запишіть номери цих речень.

1) Відомий сейсмолог і геолог Масаакі Кімура, професор університету Рюкю, протягом десяти років досліджував виявлений 1986 року підводний мегалітичний комплекс Йонагуні.

2) 1986 року японськими аквалангістами біля острова Йонагуні були виявлені підводні піраміди, тераси і платформи різної величини.

3) Вченим доведеться переглянути картину розвитку людства, якщо, згідно з висновками професора Кімура, знайдений біля острова Йонагуні підводний об'єкт – стародавня культова споруда раніше невідомої цивілізації.

4) Виявлений під водою біля острова Йонагуні підводний об'єкт в результаті досліджень професора Кімура став відомим широкій громадськості.

5) Якщо висновки Кімура вірні і знайдений біля острова Йонагуні підводний об'єкт – затонулий рукотворний мегаліт, то вченим доведеться переглянути свої погляди на історію людства.

Відповідь: _____.

2

Яке з наведених нижче слів (сполучень слів) повинно стояти на місці пропуску в третьому (3) реченні тексту? Випишіть це слово (сполучення слів).

Незважаючи на це

З'ясувалося

Таким чином

Але

Тому що

Відповідь: _____.

3

Прочитайте фрагмент словникової статті, у якій наводяться значення слова КАРТИНА. Визначте значення, у якому це слово вживається у третьому (3) реченні тексту. Випишіть цифру, що відповідає цьому значенню у наведеному фрагменті словникової статті.

Картина, -и, ж.

1. Твір живопису, намальований переважно фарбами на полотні, картоні, дошці тощо.

2. *перен., розм.* Про кого-, що-небудь, що своїм виглядом викликає захоплення.

3. *перен.* Те, що можна бачити, охопити зором або конкретно уявити.

4. Стан, становище чого-небудь.

5. Словесне, мистецьке зображення чого-небудь у літературі.

6. Епізод, частина акту п'єси, що потребу окремої декорації.

Відповідь: _____.

4

В одному з наведених нижче слів допущено помилку в постановці наголосу: **НЕПРАВИЛЬНО** виділена буква, що позначає наголошений голосний звук. Випишіть це слово.

кожУх

колесО

мозковИй

борОдавка

вИплата

Відповідь: _____.

5

В одному з наведених нижче речень **НЕПРАВИЛЬНО** вжито виділене слово. **Виправте лексичну помилку, дібравши до виділеного слова паронім. Запишіть дібране слово.**

Поведінка цього хлопця одразу впадала в око: його вчинки були якісь дуже ДИВНІ.

ДОЩОВИТА хмара з незвичайною швидкістю наближалася до міста.

Цієї зими в сильний мороз сусід, перебуваючи напідпитку, ледве не ЗАМЕРЗ в кучугурі.

Вона одягла своє УЛЮБЛЕНЕ плаття.

Між учнями та вчителем були ДРУЖНІ стосунки.

Відповідь: _____.

6

В одному з наведених нижче слів порушено норму при відмінюванні числівника. Виправте помилку і запишіть це слово правильно.

- шестисот
- шестистам
- двохста
- двомстам
- двомастами

Відповідь: _____.

7

Установіть відповідність між граматичними помилками і реченнями, у яких вони допущені: до кожної позиції першої колонки доберіть відповідну позицію з другої колонки.

ГРАМАТИЧНІ ПОМИЛКИ	РЕЧЕННЯ
А) неправильний порядок слів у реченні Б) неправильна побудова речень з прямою мовою В) зайвий член речення Г) неправильний вибір прийменника Д) неправильна побудова речень з дієприкметниковим зворотом	1) Комітет по захисту прав споживачів. 2) Та не тільки вірне молоде покоління своєму народу. 3) Сила людей переконана, що українська мова – одна з найбагатших слов'янських мов. 4) Заходила ніч. 5) Поспішаючи, кудись ховаються останні шуми довгої літньої днини. 6) Вражений Валентин словами вчителя, захопився історією своєї країни. 7) У Василька щеміло його серце. 8) Щодня, зустрічаючись із знайомими вперше, слід вітатися. 9) Учитель запитав дітей, чи ви поїдете на екскурсію.

Запишіть у таблицю вибрані цифри під відповідними буквами.

Відповідь:

А	Б	В	Г	Д

8

Визначте слово, у якому на місці пропуску пишеться буква З. Випишіть це слово, вставивши пропущену букву.

- бе..пілотний
- ..писати
- ..трепенеться
- ..формувати
- ..казати

Відповідь: _____.

9

Визначте рядок, у якому в обох словах пропущена одна й та сама буква. Випишіть ці слова, вставивши пропущену букву.

хр..зантема, р..цепт
такс..ст, реч..татив
бр..танець, федерац..я
к..нджал, соц..аліст
еп..зод, Ват..кан
Відповідь: _____.

10

Випишіть слово, у якому на місці пропуску м'який знак **НЕ** пишеться.

павіл..йон
с..омий
громадян..ство
брун..ці
котит..ся
Відповідь: _____.

11

Випишіть слово, у якому на місці пропуску апостроф **НЕ** пишеться.

від..ємний
повітр..яний
довір..я
дит..ясла
зв..язок
Відповідь: _____.

12

Визначте речення, в якому **НЕ** зі словом пишеться разом. Розкрийте дужки і випишіть це слово.

Правда у вогні (НЕ)ГОРИТЬ, у воді (НЕ)ТОНЕ.

Сірко був зовсім (НЕ)ПИСЬМЕННИЙ, але мав великий природний дар полководця.

На годину спізнишся, рік (НЕ)ЗДОЖЕНЕШ.

Приїжджайте частіше додому, щоб (НЕ)МУЧИЛА совість потому.

Працюють люди чесно, і як (НЕ)СЛАВИТИ їх за це.

Відповідь: _____.

13

Визначте рядок, у якому обидва слова пишуться разом. Зніміть ризку і випишіть ці два слова.

з/понад, коли/не/коли

ні/в/кого, пів/Одеси

на/віщо, в/перше

ні/кого, як/небудь

по/суті, раз/у/раз

Відповідь: _____.

14

Укажіть всі цифри, на місці яких пишеться **НН**.

Вишивка – це не тільки майстерне творі(1)я золотих рук народних умільців, а й скарбниця вірува(2)ь, звичаїв, устремлінь інтелекту всього, у чому виявляється національна духовність. Орнаментальні зображе(3)я флори та фауни, квітів, дерев, птахів, тварин стверджують, що наші предки обожнювали, опоетизовували природу.

Відповідь: _____.

15

Розставте розділові знаки. Укажіть два речення, у яких потрібно поставити **ОДНУ** кому. Запишіть номери цих речень.

1) По долині по стежині біжить сонце.

2) Все на землі прагне сонця спокою радості волі.

3) Насправді ж музика це все спів і чистота птахи ці і хмаровиння.

4) В саду цвіли бузина та калина.

5) Парк прикрашали статуї фонтани альтанки.

Відповідь: _____.

16

Розставте розділові знаки: укажіть цифри, на місці яких у реченні повинні стояти коми.

Село (1) зачароване зоряним небом (2) хороше синіє (3) розкиданими хатками.

Відповідь: _____.

17

Розставте розділові знаки: укажіть цифри, на місці яких у реченні повинні стояти коми.

Нащо (1) бачте (2) згадувать (3) що давно минуло.

Відповідь: _____.

18

Розставте розділові знаки: укажіть всі цифри, на місці яких у реченні повинні стояти коми.

Наступили ті осінні тихі (1) та сумні дні (2) коли сонце світить (3) і не гріє (4) коли спадає з дерева останнє пожовкле листя.

Відповідь: _____.

19

Розставте розділові знаки: укажіть всі цифри, на місці яких у реченні повинні стояти коми.

А в цей час наді мною твориться диво (1) хтось невидимий смичком провів по синьому піднебессі (2) по білих хмарах (3) і вони забриніли (4) як скрипки.

Відповідь: _____.

20

Відредагуйте речення: виправте лексичну помилку, **вилучивши зайве** слово. Випишіть це слово.

На робочому місці треба берегти кожна хвилину часу.

Відповідь: _____.

Прочитайте текст і виконайте завдання 21-26.

(1) Діти принесли його з лісу, довго гралися ним. (2) Їжак не хотів розгорнутися, настовбурчував голки, то вони кидали ним об землю, лоскотали паличками – й хоч би що! (3) Цькували собакою, який, пирхаючи, обнюхував колюче тіло, пробував перевернути лапами, але скоро поранився і, підібгавши хвоста, відбіг убік. (4) Зрештою, подумали, що замучили їжака, а тому покинули його в купі листя. (5) А самі порозбігалися по домівках, бо вечоріло. (6) Я його побачив, коли прямував стежкою, що вела поміж старим парком і великим садком. (7) Їжак, видно, ще не очумався, бо лежав там, де його покинули, згорнувшись тугим клубком. (8) Я зупинився, очікуючи, коли він спробує побігти. (9) Проте їжак наче вмер. (10) Нагнувся над ним, торкнувся голок – тверді, вони мало не впивалися в долоню. (11) Тоді я втягнув праву руку в рукав, таким чином замотавши її, і, нагнувшись, попхнув їжака собі на полу плаща й поніс із собою. (12) Їжак не розпростувався і, важкий, колов мені своїми шпильками долоню. (13) Від того, що я зустрівся з їжаком, а тепер ніс його в загорнутій полі плаща, стало мені добре, і я чомусь навіть усміхнувся. (14) У кімнаті я запалив світло і вже тоді поклав їжака в кутку біля груби. (15) Він там упав, як неживий, і, либонь, ще тугіше згорнувся. (16) Ну, добре, ось тобі яблуко, ось тобі друге. (17) А що ж ще тобі до вподоби? (18) Вийшов на двір, назбирав грушок і всі висипав перед їжаком. (19) Молока в квартирі не було,

довелося йти до сусідів. (20) Вони розуміють, це для їжачка, мабуть, для того, яким сьогодні бавилися діти. (21) Що, не вбили його? (22) Бачте який живий. (23) Налив молока в тарілочку, поставив коло яблук і грушок. (24) Їжак лежав непорушно. (25) Невже його справді замучили діти? (26) От якби випив молока, то очунав би. (27) Сірого досвітку мій погляд застав їжачка там, де й розлучився з ним увечері. (28) Були непотрібні йому ні молоко, ні яблука. (29) Може, він із тих їжаків, що не переносять неволі й гинуть? (30) Холодок опік мені груди, я зодягся. (31) Метушився по кімнаті, не спускаючи з їжачка очей. (32) Може, прикидається? (33) Холодок у моїх грудях обернувся на морозець. (34) Поклав їжачка в кошик і одніс на те місце, де вчора надібав. (35) Тільки залишив не на стежці, а в бур'яні, щоб ніхто не запримітив... (36) Повернувшись додому, тільки й думав про нього, дорікаючи собі найгіршими словами. (37) Навіщо було брати? (38) Діти його не зовсім замордували, то я своєю любов'ю добив. (39) Не витерпів, побіг подивитися. (40) Розгорнув бур'ян – їжачка не було. (41) Наче камінь звалився з моєї душі. (42) Не сердився, що він обманув мене. (43) То й добре, що обдурив! (44) Аби нічого з ним не сталося, аби повернувся благополучно до лісу. (45) Ні, він таки подарував мені радість. (46) Тим, що зумів ошукати, що залишився живий.

(За Євгеном Гуцалом).

21

Які з висловлювань відповідають змісту тексту? Укажіть номери відповідей.

- 1) Діти принесли їжачка з лісу, щоб погратися з ним, а потім відпустити.
- 2) Головний герой довго чекав, поки їжак побіжить у ліс.
- 3) Повернувшись додому, головний герой тільки й думав про їжачка.
- 4) Камінь звалився з душі головного героя, коли він побачив, що у бур'яні їжачка не було.
- 5) Сусіди принесли їжачкові молока, бо розуміли свою провину.

Відповідь: _____.

22

Які з перерахованих тверджень є правильними? Укажіть номери відповідей.

- 1) У реченнях 1-5 подано розповідь.
- 2) У реченні 36 подано опис.
- 3) У реченнях 23-26 подано опис.
- 4) Речення 46 пояснює зміст речення 45.
- 5) У реченнях 39-44 подано роздум.

Відповідь: _____.

23

З речення 27 випишіть антоніми.

Відповідь: _____.

24

Серед речень 12-17 знайдіть те, яке пов'язане з попереднім за допомогою особового займенника. Запишіть номер цього речення.

Відповідь: _____.

Прочитайте фрагмент рецензії, складеної на основі тексту, який Ви аналізували, виконуючи завдання 21-24. У цьому фрагменті розглядаються мовні особливості тексту. Деякі терміни, використані в рецензії, пропущені. Вставте на місця пропусків (А, Б, В, Г) цифри, що відповідають номерам термінів зі списку. Запишіть під кожною літерою відповідну цифру.

25

«Автор змушує читача задуматися про важливі для кожної людини цінності. Досягається це за допомогою (А)_____ (речення 41), та за допомогою синтаксичних засобів виразності: (Б)_____ (речення 21, 25, 29, 32, 37), (В)_____ (речення 43), (Г)_____ (речення 14, 18)».

Список термінів:

- 1) однорідні члени речення
- 2) епітет
- 3) метафора
- 4) питальне речення,
- 5) фразеологічний зворот
- 6) синоніми
- 7) антоніми
- 8) окличне речення
- 9) епіфора

Відповідь:

А	Б	В	Г

Не забудьте перенести всі відповіді у БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ №1 згідно з інструкцією щодо виконання роботи.

Частина 2

Для відповіді на це завдання використовуйте БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ №2.

26

Напишіть твір за прочитаним текстом.

Сформулюйте одну з проблем, поставлених автором тексту. Прокоментуйте сформульовану проблему. Введіть у коментар два приклади-ілюстрації з прочитаного тексту, які, на Вашу думку, важливі для розуміння проблеми вихідного тексту (уникайте надмірного цитування).

Сформулюйте позицію автора (оповідача). Напишіть, чи згодні або не згодні Ви з точкою зору автора прочитаного тексту. Поясніть чому. Свою думку аргументуйте, спираючись в першу чергу на читацький досвід, а також на знання і життєві спостереження (враховуються перші два аргументи).

Обсяг твору – не менше 150 слів.

Робота, написана без опори на прочитаний текст (не за даним текстом), не оцінюється. Якщо твір – це переказ вихідного тексту або повністю переписаний вихідний текст без жодних коментарів, то така робота оцінюється 0 балів.

Твір пишеться акуратно, розбірливим почерком.